

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Ook goede dingen

“Ook waren in Juda nog goede dingen” (2 Kron. 12:12b)

Wat te denken van de tijd waarin we leven? Bij velen overheersen negatieve gevoelens. Nu was dat ook reeds in de dagen van de oudvaders. Het is nu zeker niet anders. Een tekst als hierboven vermeld, wil enig licht werpen over donkere tijden in de geschiedenis. Een woord als dit kan evenwicht brengen in onze bezinning op onze eeuw.

Koning Rehabeam stelt bitter teleur. Hij verloochent zijn opvoeding, hij rekent niet met Gods wil. Een donkere tijd dus. Maar er is ook licht in de duisternis.

Waarin bestaan de goede dingen waar onze tekst over spreekt?

- 1) Sisak van Egypte valt het land binnen. Steden worden ingenomen. Daaruit spreekt bemoeienis van de Heere. Hij komt het volk nog tegen met Zijn waarschuwingen. Tegenspoed kan een goede zaak zijn...
- 2) De profeet Semaja komt daarop met een korte preek: “Gij hebt Mij verlaten, daarom heb Ik u ook verlaten in de hand van Sisak”. De Heere spreekt zowel door Sisak, door de tegenspoeden, alsook door de profetie. Wat een voorrecht als het Woord nog klinken mag. Wij worden nog onderwezen door de verkondiging van het Woord. Miljoenen zijn het Woord kwijt, wij mogen nog delen in Schriftuurlijk onderwijs, ook als we daardoor bestraft worden.
- 3) Semaja's boodschap werkt wat uit. Koning en vorsten verootmoedigen zich en zeggen: “de Heere is rechtvaardig”. Uit het vervolg blijkt dat deze verootmoediging niet blijvend was. Deze reactie doet denken aan de bekering van de Ninevieten op de prediking van Jona. Niettemin geeft de Heere genadig acht op het volk. Deze verootmoediging behoort tot de goede dingen waarover de tekst spreekt.

De reactie van koning en vorsten heeft wellicht te maken met de helderheid van de preek van de profeet. Zijn woorden voldoen niet aan de eisen die wij aan de prediking stellen. Hij komt immers met een eenzijdige verklaring. Hij geeft een eenvoudige regel, die nog steeds geldt: Gij hebt Mij verlaten, daarom heb Ik u verlaten. Dat is een hard en scherp woord. Hij zwijgt over een weg van ontcoming, hij brengt slechts het oordeel. Dat komt hard aan. Krijgt u ook wel eens een zegen onder een vermanend woord, dat u bekend maakt met uw schuld? Dat kan meer heil bevatten dan een zak vol beloften, die niet vallen in een toebereide akker.

Het geldt toch ook van u en mij dat we de Heere verlaten hebben? Er is veel nood in de kerk. Gods volk loopt soms opvallend veel in het donker. Is het niet omdat we de Heere verlaten hebben? Hoe ernstig als de Heere zegt: Ik heb u verlaten.

4) Daarop openbaart zich de redding. De Heere neemt kennis van hun verootmoediging en spreekt erover tegen de profeet. Dat is wel het beste van deze goede dingen. Wij zouden misschien oordelen dat het allemaal maar vormendienst was, maar de Heere waardeert hun houding positief. Hij geeft hen ontkoming.

En zo wil de Heere dat altijd nog doen. Toen Hij Zijn Zoon zond naar deze wereld, was het niet omdat men ernaar gevraagd had. We dwaalden allen als schapen. Maar Hij kwam tot verlossing, Hij leed en stierf onder de last van de zonden, Hij boog onder het rechtvaardig oordeel van God. Dat is de ontkoming die wij allen nodig hebben. Buig daarom voor de Heere. Erken het met de dichter: Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig. De Heere wil wonen bij dien die van een vrebrijzelde en vernederde geest is. De Heere is recht in al Zijn weg en werk.

Hoe is het in uw persoonlijke leven? Er zullen ongetwijfeld ook in uw leven nog goede dingen zijn, terwijl de feitelijke achtergronden misschien donker zijn. Het kan zelfs zo zijn dat er nog geen nieuw leven in ons is gewerkt, terwijl er toch tekenen van Gods gunst zijn op te merken. Hoe gaat u er mee om?

Het gevaar is dat we bouwen op lichtpunten, terwijl toch de nacht nog donker is. Een teerdere stemming, een psalmregel die inslaat, het kunnen tekenen zijn van de Heere. Maar de vraag is of we hebben leren bouwen op Gods genade in Christus; eerder kunnen we niet rusten. Omgekeerd kunnen er in een begenadigd leven duizend zorgen en duizend noden zijn. Het is dan nodig dat we ons op de juiste wijze beproeven. Eén ding is nodig, namelijk het verkeren aan de voeten van de Zaligmaker. Rust niet voor u dat mag beoefenen.

Maar goede dingen zijn ook altijd nog een bewijs van een God Die hoort. Het zijn de goedertierenheden des Heeren, die u zeggen dat de Heere meer heeft dan dit om u te geven. Laat Elim u aansporen op te gaan naar Kanaän. Dan gaan de goede dingen ons heenleiden naar een God Die in Christus goed is. Dan gaat het waarlijk goed met u!

Je moet maar durven!

“Maar dat durf ik zomaar niet aan te nemen, hoor! Ik durf zomaar niet te geloven dat de Heere Jezus ook mij wordt aangeboden”. Misschien herken je deze bedenkingen wel als het gaat over het geloof. ‘Je moet tegenwoordig maar geloven! Maar ik kan niet op commando geloven’. En inderdaad, als er gesuggereerd wordt dat de mens zelf wil en kan geloven, dan ben ik het met zulke bedenkingen wel eens. Anderzijds, de Bijbel leert ons beslist niet dat je het dan allemaal maar moet afwachten. Nee, er staat duidelijk in onze belijdenis dat de belofte van het Evangelie moet worden gepredikt met bevel van bekering en geloof. En je moet maar durven om dat bevel naast je neer te leggen!

Farao is diep onder de indruk van de wijsheid van die Hebreeuwse gevangene. En dan zegt hij: *‘Gij zult over mijn huis zijn...’* Jozef hoorde het ongetwijfeld met verwondering aan. Een dag geleden zat hij nog in de gevangenis. En nu is hij de hoogste uitvoerende macht in Egypte!

Jozef krijgt de bevoegdheid om in naam van Farao te regeren. En als bewijs van die volmacht krijgt hij allerlei tekenen van de Farao uitgereikt. Hij wordt officieel geïnstalleerd. Hij krijgt de zegelring van Farao, waarmee diens bevelen worden bekrachtigd. Hij krijgt dure fijn-linnen kleren aan, die alleen door de adel van Egypte werd gedragen. Hij krijgt een gouden keten om zijn hals, een soort gouden kraag, die in het oude Egypte tot de uitrusting van de adel behoorde. Ten vierde krijgt Jozef een nieuwe naam: Zafnath-Paäneah. Wat die naam precies betekent, daar bestaat wat onduidelijkheid over. De meeste vertalers vertalen hem met ‘behouder des volks’ en daar zal het inderdaad wel dichtbij zitten.

En tenslotte laat Farao Jozef rijden op de wagen, die in de koninklijke stoet onmiddellijk na de zijne kwam. Jozef wordt op die schitterende praalwagen rondgereden, en ervoor gaan de herauten, die roepen: *Knielt!* En daarin komt openbaar dat de Farao het beste met zijn volk voor heeft. Hij zoekt hun leven!

Vandaar de naam van de onderkoning: ‘behouder des volks’. Maar wee die Egyptenaar die dacht: *‘Moet ik voor die Hebreëer knielen? Voor zo’n schaapherder? Dat weiger ik’*. Bij de wagen van Jozef lopen soldaten met uitgetrokken zwaarden. Die hem niet alleen moeten beschermen, maar ook iedereen neerslaan die weigert te buigen. *‘Knielen zul je! De Farao heeft het bevolen!’* Dat kost hen het leven.

Laten we de lijnen eens doortrekken. Jozef is immers een type van de Heere Jezus. Zijn leven en werk zijn een voorafschaduw en een profetie van de Zaligmaker. En ten aanzien van deze Zaligmaker worden ook bevelen gegeven. We lezen in de Dordtse Leerregels: *‘En opdat de mensen tot bekering en het geloof in deze Christus zouden worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap, tot wie Hij wil en wanneer Hij wil’*.

Er staan in de Bijbel bevelen. Predikers moeten in naam van God in de gebiedende wijs spreken: *‘Bekeert u, waarom zoudt ge sterven?’* En bevelen moeten gehoorzaamd worden. Wee de Egyptenaar die bleef staan. En ook: wee de mens die op zo grote Zaligheid geen acht geeft! (Hebreeën 2:3)

Wij kunnen wel zeggen: *‘Ja maar ik durf dat zomaar niet aan te nemen! Ik durf zomaar niet te geloven!’* Ach, wij durven zoveel. Wij durven te zondigen, terwijl God zegt: *‘De ziel die zondigt zal sterven!’* Wij durven overeind te blijven staan, terwijl de Heere zegt: *‘Knielt!’*

En nee, dan ontken ik onze totale onbekwaamheid en verdorvenheid niet. Ik wil slechts de klem van Gods bevel op jullie hart binden. Want knielen zullen we. Is het niet goedschiks, dan is het kwaadschiks. Is het niet vrijwillig, tijdens ons leven door bekering en geloof, dan zal het straks zijn, bij het laatste oordeel, als Hij zegt tegen Zijn engelen: *‘Doch deze mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat Ik over hen Koning zoude zijn, brengt ze hier, en slaat ze hier voor Mij dood’* (Lukas 19:27). Lieve jonge mensen, hoor dan toch de liefelijke aanmoediging: *‘Komt, buigen wij ons biddend neer, en laat ons knielen voor deze Heer’* (psalm 95). En: *‘Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus wege: laat u met God verzoenen’* (2 Korinthe 5:20).

M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Genesis 41:43

En zij riepen voor
zijn aangezicht:
Knielt!

In de meeste bladen staan advertenties. Voor veel uitgevers is het een onmisbare bron van inkomsten. Vorige maand stond in een weekblad de volgende advertentie: Kom logeren in onze natuur. Wij geloven dat het voor mensen belangrijk is om een sterke band op te bouwen met de natuur. Daarom nodigen onze boswachters je uit om te komen logeren in de mooiste natuurgebieden van Nederland. Kijk op logeren bij de boswachter en boek je plekje midden in het wild.

Nu gaan we geen kritiek leveren, hoewel we onze gedachten hebben. Het accent valt op het 'wij geloven' en op het bouwen van een sterke band met de natuur. Zo komt het tot verafgoding en verering van de natuur. We weten van Prinses Irene. Haar besluit, haar wens is, na crematie, dat haar as wordt uitgestrooid in een natuurreservaat in Zuid-Afrika. Prinses Irene sprak: 'In Bergplaats ben ik thuis, een helende plek.' Ook dit besluit heeft ons veel te zeggen. Maar hoe is het in de kerken als het gaat over de natuur en over de Schriftuur. Kijken we met Calvijn door de bril van de Schriftuur in het boek der natuur of is er scheiding tussen beide en dreigt dit al meer. Er is accentuering van vrije dagen en vanzelf vakantieweken. Daar spreken we over en daar leven we naartoe. Daar moeten we het van hebben. Zo komen deze zaken bovenaan te staan. Dit valt te betreuren en is erg. We raken zo ook al meer verwijderd van de Catechismus de zondagen 9 en 10. En zo ook van wat de Schrift ons zegt en voorhoudt als het gaat over de natuur. God de Heere spreekt in en door de natuur. De natuur is Zijn gave. In Psalm 115 wordt beleden: 'de hemel, de hemel is des HEEREN; maar de aarde heeft hij der mensen kinderen gegeven' (vs.16). Op dit woord komt kritiek. Maar wie God

Het Apostolicum (15)

vreest zegt er hartelijk amen op. Wie God vreest leeft ook bij het natuurverbond. Er zijn vele verbonden. Het verbond met Noach hoort erbij (Genesis 9). Het natuurverbond is een opvallend, sprekend, veelzeggend verbond. We dienen te onthouden dat God de Heere de oprichter is van het verbond met Noach. Noach is de vertegenwoordiger van het menselijk geslacht en van alles wat leeft. In het verbond ligt het leven voor altoos gefundeerd. God de Heere geeft de mogelijkheden om te leven, te werken, te bewaren, te zaaien, te maaien, te eten en te drinken. De Heere geeft het geboren worden, maar heeft ook het moment van sterven bepaald. Het verbond wijst ook op Gods geduld. Gods verdraagzaamheid en lankmoedigheid en de uitwerking en doorwerking van 's Heeren heilswerk in Christus door de Heilige Geest. Laten we niet vergeten wat eraan is voorafgegaan en wat daardoor gekomen is, Genesis 8. Het bouwen van het altaar en het offeren van brandoffers op dit altaar. In en door het offer gaat de Heere werken in de nieuwe wereld. Zijn werk in de natuur en in de genade gaat door. Wel onderscheiden, maar niet gescheiden. Er kan en zal veel gebeuren op de wereld. Maar de wereld zal niet meer door water vergaan. God de Heere geeft een garantie. De Heere geeft een teken. Dat is de regenboog. Van Dale zegt: 'Atmosferisch verschijnsel in de vorm van een cirkelboog met alle kleuren van het spectrum als gevolg van de breking van zonnestralen door regendruppels.' In de Bijbel wordt erop gewezen dat de regenboog bij regen, onweer en zon hoort. Het is symbool van de heerlijkheid van God en van Zijn engelen. In Genesis 9 lezen we dat de boog is gesteld als teken van Gods verbond met al wat leeft. Met nadruk zegt de Heere: 'Het zal geschieden als Ik wolken over de aarde breng, dat deze boog zal gezien worden in de wolken. Dan zal ik gedenken aan Mijn verbond.' (Genesis 9:14 en 15). Lees wat er staat in Genesis 9:15-17. Daar klinkt een Goddelijke verzekering. Ik zal gedenken. Gods deugden zijn onveranderlijk. Ik blijf getrouw aan Mijn spreken, Noach, mens in 2016, let op

Mijn boog. Zeg dan niet alleen wat je ziet. Wat een mooie kleuren. Weet wat ik doe. Ik zal Mijn verbond gedenken. Uit de profetie van Jesaja weten we dat er zelfs meer is. In en door het kruisoffer van Jezus Christus gaat er van de schitterende boog een heilsverzekering uit. Lees het rijke gedeelte Jesaja 54:7-19. Wanneer dit treft en innerlijk raakt, dan leidt het tot verootmoediging en aanbidding. Het geeft ook geloofsversterking en geloofstoename in God de vader, God de Zoon en God de Heilige Geest. Welk een licht valt erop in de natuurpsalmen en welk een uitzicht geeft het (Ps. 8, 19, 33 en 104). Er wordt in de Psalmen benadrukt dat God de Heere de grote, almachtige is. Hij is 'de Ik zal zijn Die Ik zijn zal'. Jezus belijdt dat de Vader Die in de hemelen is Zijn zon doet opgaan over bozen en goeden. De Vader regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Zij krijgen een gelijke behandeling. Wijzen wij hierop in het gesprek met anderen? Paulus en Barnabas deden het te Lystre (Hand. 14:14-17). In het gezin, zo aan tafel, wordt er toch ook wel op gewezen dat de trouwe zorg van de Vader zo groot is. Elke dag geeft de Heere wat nodig is. Wat we bezitten en regelmatig kunnen gebruiken valt daar niet buiten. Onze gevulde kasten met vul maar in. Leeft het dat de gekruisigde Jezus Christus door Zijn Zelfofferande alles heeft verdiend? Hoe is het in de prediking en catechese en op huisbezoek, of valt het laatste onder privacy?

M.C. Tanis

Generale Synode 2016

Dinsdag 11 oktober is de eerste vergaderweek van de generale synode begonnen en duurde tot vrijdagmiddag 14 oktober. In de media heeft u van de vergaderingen een verslag kunnen lezen; alleen enkele zaken die voor ons bijzondere aandacht vragen komen hier aan de orde. Laat ik toch eerst beginnen met een positief aspect van de synode. Er zijn tijdens pauzes en maaltijden die we met elkaar gebruiken goede ontmoetingen. Ik heb mede ambtsbroeders leren kennen die niet in een BHP gemeente dienen, maar toch geestelijk op dezelfde lijn willen blijven en daarbij een eenling zijn in een gemeente of kerkenraad. Zij ervaren deze ontmoetingen als een oase te midden van de moeite die zij ondervinden. In de synode van 2013 is besloten bij het verlenen van emeritaat van onze schipperspredikant, ds H. van der Ham, geen nieuwe schipperspredikant meer te benoemen. Persoonlijk vind ik dat jammer, maar gezien de mobiliteit van schippers, de mogelijkheden van internet en het feit dat ook veel schippersgezinnen aan wal wonen, wel te begrijpen. Kerkenraden zullen zelf de schippers die lid zijn van de gemeente op moeten zoeken en in het oog houden.

Het rapport van deputaten eenheid gereformeerde belijders komt aan de orde; altijd een spannend element in onze vergaderingen, zowel op de classis- en particuliere synodevergaderingen. Nu ervaar ik ook de spanning in de breedste kerkelijke vergadering. De standpunten liggen ver uit elkaar zoals we weten, en gesteld wordt dan ook dat het voor de één allemaal veel te snel gaat en voor de ander veel te langzaam. En dan ook nog een gedeelte wat “gewoon CGK” wil blijven en de eigenheid ervan wil bewaren. In diverse plaatsen is die eenheid er en de samenwerkingsgemeenten van CGK-GKV-NGK vormen daar een bewijs van. Dat is voor ons een grote zorg en we nemen dan ook afstand van deze samenwerking. Het kan niet anders dat, wanneer het ene gedeelte van onze kerken die geestelijke eenheid wel ervaart, en waar het andere gedeelte dat juist niet ervaart en er afstand van neemt, er een groot probleem ontstaat. Alle handreikingen en besprekingen ten spijt krijgen we steeds meer het verlamde gevoel niet meer te weten hoe het verder moet en dat de verwijdering van elkaar niet stilstaat. We zullen eerst inhoudelijk met elkaar moeten spreken over de binnenkerkelijke eenheid voordat we verder gaan op een weg die vroeg of laat inhoudt dat we een niet langer houdbare toestand hebben. Dus niet eerst weer het gesprek in de breedte aandacht geven, maar eerst in de diepte. Dat zal moeten met schuldbesef en schuldbelijdenis; we zijn als geheel van onze kerken schuldig aan de verdeeldheid van de CGK. Mocht de Heere Zelf dit werken; alleen dan is er verwachting. “Een ieder koninkrijk wat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een iedere stad, of huis dat tegen zichzelf

verdeeld is, zal niet bestaan” (Matth. 12: 25).

Als gevolg van de samenwerking tussen CGK-GKV-NGK ligt er een instructie op de synodetafel om in te stemmen met de afvaardiging van een niet-CGK ambtsdrager uit een samenwerkingsgemeente naar een classis vergadering. Hierover zal nog besloten moeten worden, maar we zien dat er steeds meer onze kerken binnen komt waar we niet mee kunnen instemmen.

Een bijzonder moment was er toen de benoeming tot hoogleraar van dr. A. Huijgen en dr. M.J. Kater op de agenda stond. De benoeming vond plaats met algehele instemming van de vergadering en tot onze grote dankbaarheid en vreugde. We zijn verwonderd dat de Heere in Zijn trouw nog zulke mannen roept en aan ons geeft om ons te dienen met de hun geschonken gaven en wensen hen vanaf deze plaats Gods zegen in rijke mate toe in hun verantwoordelijke taak.

Bij de bespreking van het rapport van het curatorium van de TUA werd o.a. het niveau van de preekvoorstellen van studenten als te laag beoordeeld. Dat is een zorg voor het curatorium, maar nog zorgelijker is het dat de evaluatie vanuit de kerkenraden na een gehouden preek positiever zijn. Met name ouderlingen worden geroepen om, zeker bij een student, te luisteren en een student en het curatorium te dienen met opbouwende opmerkingen. Is er bij ouderlingen wel voldoende geestelijk vermogen om onderscheiden te luisteren?

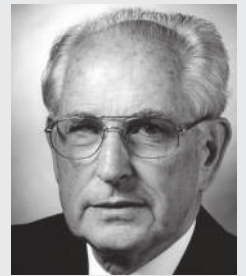
In het rapport van deputaten eredienst wordt o.a. stil gestaan bij de zingbaarheid van de Psalmen. Er zijn vele gemeenten die in de eredienst gezangen zingen en zelfs ook opwekkingsliederen. Gelukkig vernemen we geluiden dat de Psalmen weer terug moeten komen. De vraag rijst echter hoe dat dan mogelijk is. Er wordt gesproken over een hertaling die dichtbij de jongeren moet staan en de melodie moet worden aangepast. Het zingen van de Psalmen zou dan ook moeten kunnen met begeleiding van een bandje in de kerk. Naar mijn vaste overtuiging leent het zingen van onze oude en geliefde Psalmen zich niet voor dit soort begeleiding en dient eerbiedig te gebeuren. In het zingen van de Psalmen is de geestelijke ademhaling van Gods kinderen te horen. Met Psalmen moeten we dus niet gaan experimenteren. Volgens een afgevaardigde spreker zijn de Psalmen in missionair opzicht een blok aan het been van de kerk. De wijze waarop over de Psalmen gesproken wordt doet pijn. Jonge kinderen kunnen de Psalmen uit het hoofd leren zoals dat onder ons nog gebruikelijk is, zodat het als een belangrijk element in de eredienst kan blijven voortbestaan.

Tot slot: “Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere!” (Ps. 4: 7).

P. Nobel

ZELF ONDER- ZOEK

In de Waarheidsvriend is momenteel veel belangstelling voor de preken van ds. G. Boer. Een typering van Dr. A. A. Prosman trof me in dit verband. Ik geef het citaat: “De prediking die ik in Gouda hoorde, had een bevrijdend effect. Dat was een rechtstreekse confrontatie met het Woord van God, zonder allerlei bevindelijkheidsvraagjes. Zelfonderzoek kan martelend zijn. Je komt er nooit uit of het bij jou wel echt is. De mens is bedrieglijk en zelfs in de meest vrome ervaring kan hij zichzelf niet vertrouwen”.

Het gaat over een belangrijk onderwerp. Zelfonderzoek heeft ook in de preken die wij horen, een bepaalde plaats. Ook die “bevindelijkheidsvraagjes”, waar hij het over heeft. Ik probeer eerst de gedachtegang van Prosman te volgen. Wat hij schrijft over het menselijk hart, is te staven vanuit Gods Woord. “Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen?” (Jer. 17:9)

In Gods Woord komen we veel voorbeelden van mensen tegen die zich vergisten in zichzelf. Zij beroemden zich in dingen die ingebeeld waren. De Heere Jezus geeft daar veel voorbeelden van, vooral ook in Zijn gelijkenissen. De Joden beroemden zich in Abraham hun vader, zij hielden zichzelf voor kinderen van God (Johannes 8). Het zaad in de akker schiet voorspoedig op, maar later verdort het. Ook in de dagen van de profeten kwam dit veel voor: “Des Heeren tempel zijn wij”. Zo is er veel meer te noemen.

Anderzijds komt het ook voor dat mensen zichzelf overal buiten plaatsen vanuit hun eigen waarneming, terwijl zij toch bij de Heere gekend en bekend zijn. “Sion zegt: de Heere heeft mij vergeten en de Heere heeft mij verlaten” (Jes. 49:14), terwijl de Heere het tegendeel zegt. Denk ook eens aan de vele klachten die we aantreffen in de psalmen. Deze vorm van misleiding is ook zonde. Het is in ieder geval duidelijk dat mensen zich makkelijk kunnen vergissen in de beoordeling van hun eigen staat. Op grond van zulke voorbeelden zou men kunnen zeggen dat de mens zichzelf nimmer kan vertrouwen. Tegelijk zijn deze voorbeelden juist ook redenen om wel het eigen hart te onderzoeken, maar dan vanuit de Schriftuurlijke kenmerken. Zo roept de apostel Paulus de gemeente op zichzelf te onderzoeken of Christus in hen is.

Voor Prosman werpt een prediking, die maant tot zelfonderzoek, de mensen op zichzelf terug. Maar kunnen we dat altijd zo zeggen? Kan ook een onderzoekende prediking niet uitdrijven tot Christus? Mensen worden wel op zichzelf teruggeworpen als de beloften van het Evangelie afhankelijk worden gesteld van de situatie van de zondaar. Bijvoorbeeld: Bent u echt arm geworden in uzelf? Dan mag u de toevlucht nemen tot het kruis van Christus. In dat geval worden hoorders teruggeworpen op zichzelf.

Ik kan niet precies bevroeden wat Prosman bedoelt met bevindelijkheidsvraagjes. Ik vermoed dat hij het heeft over vragen die gesteld worden in een preek of u dit of dat kent. Kent u dit aanhoudend bidden en kent u dit aanklevende leven aan de troon der genade?

Er zullen meer mensen zijn die het gevoel hebben dat er in een preek blokkades worden opgeworpen op de weg naar Christus. Daartegenover wordt beklemtoond dat men tot Hem komen mag “zoals ik ben”. Zoals je hier en nu bent, bent u welkom

bij Hem. Is dat niet te makkelijk? Nee, als we maar bedenken dat wie Christus werkelijk vindt, niet blijft zoals hij is. Daarbij is het zo dat de prediker ook een taak heeft om zondaren juist, zoals zij van nature zijn, te doen zien wie wij door de zonde geworden zijn. Hij moet toch trachten om hen te overtuigen van de diepte van onze ellende en tegelijk ook van de rijkdom in Christus. Zulke mensen mogen met vrijmoedigheid de woorden op de lippen nemen: “zoals ik ben”. Ze weten dat er in hen geen enkele grond is. In een vorig artikel van Ds. Kieviet stond het ongeveer zo: de zondaar mag wel tot Christus komen, zonder enige voorwaarde, maar hij zal en wil dat niet doen. Wie de begeerte voelt om tot Hem te komen, is al niet meer zoals hij van nature is.

Maar ik begrijp Prosman toch wel als hij wil overtuigen van de bedrieglijkheid van ons hart.

Als we vaak de vraag stellen of de hoorders dit of dat wel kennen, moeten we als predikers beseffen dat zij deze dingen moeten leren kennen. Een preek is geen chequelist waar kenmerken worden aangevinkt, zodat je weet dat het goed is. Overtuig vanaf de kansel de dode zondaar vanuit de confrontatie met het Woord dat hoorders zover komen dat zij delen in die overtuiging. We voelen aan dat hier een verschil zichtbaar wordt: “Kent u dit?” moet worden: “U moet dit leren kennen”. Dat is de heilzame confrontatie.

In de woorden van Prosman lijkt het er echter op dat dit soort vragen overbodig zijn. Maar dan denk ik toch aan de vele gelijkenissen die de Heere Jezus heeft uitgesproken om de mensen het verschil uit te leggen tussen hetgeen ware en valse genade is. Meermalen kennen gelijkenissen een uitwerking van de twee wegen. Deze roepen de mensen op zich te toetsen. Dat heeft een heilzame functie. En als we dan onze belevingen moeten wantrouwen, wat dan? Dan is het de goede weg om met en vanuit dat gemis de toevlucht te nemen tot Christus. De reeds genoemde vraagjes hebben dan niet de taak om de mensen af te houden van het Evangelie, maar juist om hen heen te drijven en te wijzen op Christus, zodat men erachter komt waarvoor men Hem nodig heeft. Gods kinderen beleven allen een tijd dat ze geen enkel kenmerk meer over houden. Dat geldt dan voor hun eigen waarneming. Dan blijft er niets anders over dan de bekende bede: “Doorgrond mij en zie of er een schadelijke weg bij mij is en leid mij op de eeuwige weg”. Dat is het beste zelfonderzoek. Toets mij Heere, proef mijn nieren. Neem dan dat stenen hart uit mijn binnenste weg en schenk me een vlesens hart.

Ik zou niet graag de gemeente terugwerpen op zichzelf, maar ik heb daar alle vrijmoedigheid toe als ik hen zo overtuig van een levend gemis, dat zij niet langer buiten de Zaligmaker kunnen en willen leven.

De geestelijke wapenrusting (12)

Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen des bozen zult kunnen uitblussen. (Efeze 6: 16)

In Efeze 6 schrijft Paulus over de geestelijke strijd. In die strijd worden al Gods kinderen geplaatst. Het is een strijd die zij alleen kunnen voeren vanuit de kracht van Christus en met geestelijke wapens.

Vurige pijlen

De apostel heeft al verschillende van die geestelijke wapens opgenoemd: de gordel der waarheid, het borstwapen der gerechtigheid, de schoenen van de bereidheid. Daarna schrijft hij over *'het schild des geloofs'*. Volgens Paulus is dat schild vooral nodig vanwege de *'vurige pijlen'* die de duivel op Gods kinderen afschiet.

In de tijd van Paulus bestonden er twee soorten vurige pijlen. Sommige pijlen hadden een punt die in gif gedoopt was. Wanneer zulke pijlen afgeschoten werden en doel troffen, veroorzaakten ze een brandende pijn. Vandaar: vurige pijlen. Daarnaast was er nog een soort vurige pijlen: Pijlen die werden bestreken met een brandbare vloeistof en – net voordat men ze afschoot – werden aangestoken. Dat waren letterlijk brandende pijlen.

Voorbeelden

Laten we eens enkele voorbeelden van zulke vurige pijlen langsaan. Een eerste groep pijlen bestaat uit de aanvallen van de vorst der duisternis die erop gericht zijn om het vuur van brandende begeerte te ontsteken. Denk aan Jozef. Toen de vrouw van Potifar keer op keer naar hem toekwam en hem toefluisterde: *'Lig bij mij'*, schoot de duivel daarin zijn vurige pijlen op Jozef af.

Een tweede groep pijlen bestaat uit allerlei ongeduldige en opstandige gedachten die de duivel inwerpt bij een kind van God. Denk aan Psalm 39. Daar lezen we over David die op moeilijke wegen kwam. David schrijft dan: *'Mijn hart werd heet in mijn binnenste, een vuur ontbrandde in mijn overdenking'* (Psalm 39: 4).

Een derde groep pijlen bestaat uit de verzoeking van de duivel om op allerlei manieren kwaad te spreken over anderen. Denk aan wat Jakobus schrijft in het derde hoofdstuk van zijn brief: *'De tong is ook een vuur...'* Wat kunnen er in ons hart een vijandige of hatelijke gedachten over anderen liggen. Dat is op zich al zonde. En de duivel hoeft er maar een pijl op af te schieten en het vuur van de kwaadspreekrij wordt ontstoken.

Ernstige waarschuwing

Zomaar drie voorbeelden van vurige pijlen. Ze zouden met allerlei andere voorbeelden te vermeerderen zijn. Want de duivel heeft veel pijlen op zijn boog.

Het is tot waarschuwing als deze aanvallen getekend worden in het beeld van *pijlen*. Daarmee wil de apostel zeggen, dat de aanvallen van de duivel heel plotseling, snel en onverwacht kunnen komen. Zoals dat ook voor pijlen geldt. En dat ze – net als een pijl – tussen allerlei dingen door kunnen dringen.

Daarbij noemt Paulus ook nog de naam van degene die al deze pijlen afvuurt. Het is *'de boze'* die onophoudelijk vurige pijlen afschiet op Gods kinderen.

De duivel die alleen maar slecht en kwaad en door en door verdorven is. Hij vuurt zijn pijlen af met de bedoeling om te kwetsen, te verwonden en de mens te vermoorden.

Het schild des geloofs

Wat is het nodig dat Gods kinderen tegenover al deze vurige pijlen het schild des geloofs hanteren. Wanneer gebeurt dat?

Dan zal een kind van God allereerst moeten geloven dat het waar is wat de Bijbel zegt *over de duivel*. Dat hij inderdaad de boze is. En dat hij voortdurend zijn vurige pijlen richt op Gods Kerk. Een christen

zal biddend moeten waken tegen de duivel en zijn pijlen: *'Verlos ons van den boze!'*

In de tweede plaats zal een kind van God moeten geloven dat het waar is wat de Bijbel zegt *over onze zwakheid*. Dat we zo zwak zijn, dat we in eigen kracht geen weerstand kunnen bieden. En dat de duivel als het ware een voorpost heeft binnen de muren van ons hart.

Maar in de derde plaats zal een kind van God ook moeten geloven dat het waar is wat de Bijbel zegt *over Christus*. Over Zijn macht, Zijn gewilligheid en Zijn bloed.

Christus

Waar Gods kind door genade vreest voor de zonde, zal hij in het besef van de overmacht van satan en van eigen zwakheid vluchten tot Christus. Geloof oefenen op Hem.

Dan doet hij een beroep op de *almacht* van Christus en zegt: *'Heere, ik ben zwak, maar U hebt de duivel toch overwonnen. U hoeft toch slechts een woord te spreken en de duivelen gaan uit. U bent toch sterker dan het geweld van duizend duivelen?'*

Dan doet hij een beroep op de *gewilligheid* van Christus en zegt: *'Heere, ik ben het zeer onwaardig, maar U hebt Zich toch willen ontfermen over bezetenen en gebondenen. Zoudt U Zich willen ontfermen ook over mij?'*

Dan doet hij een beroep op het *bloed* van Christus en zegt: *'Heere, ik ben in mijzelf onrein, maar Uw bloed is toch krachtig om te reinigen?'* Zo wordt het schild van het geloof gehanteerd. Ook in uw leven?

A.J.T. Ruis

Kon de Heere Jezus ziek worden?

Nog steeds komen er vragen binnen. Met dank hoor! De vraag die nu om een antwoord vraagt is de volgende: "Laatst zei een dominee dat de Heere Jezus waarschijnlijk ook ziek kon worden. Het ontstelde me zo! Ik dacht: ziekte hoort toch bij de zonde? En dat vlekkeloze, heilige Wezen was toch zonder zonde? Ik denk zelf dat dit onmogelijk was. Als Borg de zonde gedragen en verzocht in krankheid, Jesaja 53. Borgtochtelijk heeft Hij toch alles mogen dragen?"

Ik vermoed dat onze geachte vraagstelster de dingen waar het hier om gaat niet goed uit elkaar houdt. Inderdaad is de Heere Jezus als de eniggeboren Zoon van God eenswezens met de Vader; Hij heeft dezelfde goddelijke natuur als Zijn Vader. Maar Hij is ook op een gegeven moment Mens geworden. Naar Zijn goddelijke natuur kon Hij niet lijden, noch pijn hebben. Want de goddelijke natuur is aan geen enkele macht onderworpen.

Maar wat de menselijke natuur van Hem betreft moeten we zeggen dat Hij een waar, een echt Mens is geworden. Een mens zoals u en ik. Het enige en tegelijk ook zo grote verschil tussen Hem en mij is dat ik een zondaar ben en daarom zonde doe, maar dat Hij zonder enige zonde was. De eerste Adam was ook zonder enige zonde. Maar Hij is niet in de staat der rechtheid gebleven helaas. Nu is hij zonde en onderworpen aan de gevolgen van de zonde. Maar de tweede Adam, Christus, is staande gebleven en Zijn roeping als Mens getrouw gebleven.

Waarin bestaat nu Zijn borgtochtelijke arbeid? Dat Hij zowel de schuld van Adam op Zich nam en die schuld aan de Vader moest voldoen, maar ook dat Hij als Mens de gevolgen van de zonde moest dragen. Alleen zo zal een ieder die in Hem gelooft niet alleen van de schuld der zonde worden verlost, maar ook van de gevolgen van de zonde. Dat er in het nieuwe Jeruzalem straks niemand meer klagen zal: Ik ben ziek, is het regelrechte gevolg van het feit dat Hij onze krankheden op Zich wilde nemen en onze smarten wilde dragen, Jes. 53:4.

Dat betekent praktisch (en het is geen heiligschennis om dit te zeggen hoor) dat de Heere Jezus als waarachtig Mens kon lijden en kon sterven. Dat lijden is veelomvattender geweest dan we misschien denken. Ik denk dat de Heere Jezus aan het kruis doodziek is geweest en hoge koortsen had. Zijn leven op aarde, inclusief alles wat bij het mens zijn behoort, is voor Hem een groot lijden geweest. Hij wist niet af van machten boven Hem. Nu kon Hij lijden, pijn lijden, ook innerlijk in Zijn ziel. Hij Die geen zonde gekend of gedaan had werd door God tot zonde gemaakt, 2 Kor. 5:21, ja Hij heeft Hem krank gemaakt, Jes. 53:10. Het lijden van Christus is echt lijden geweest. Zeker vanwege het feit dat Hijzelf onschuldig was. Lijden vanwege een zonde

is niet zo zwaar als onschuldig lijden. En Hij was niet alleen onschuldig, maar ook nog eens de Zoon van God! Jezus is ook kind geweest. Kinderen krijgen kinderziekten. Kinderen krijgen hun eigen ongelukjes. Dat ook heeft Hij willen dragen, nog eens, om zondaren van al de vreselijke gevolgen van de zonde te kunnen bevrijden. En, en dat is weer een ander aspect: nu kan Jezus in elk opzicht een medelijdende en een medelevende Hogepriester zijn, Die ons vertroosten kan in ons verdriet en eenmaal verlossen zal van ons verdriet, Hebr. 2:17 en 18. Vergeet dus niet dat de profetie uit alleen Jesaja 53 al, aan Hem vervuld moest worden!

Laten we deze dingen eens goed op ons in laten werken. En laten we vragen om de leiding van de Heilige Geest, zodat we zowel een recht gezicht op onszelf als op de Heiland mogen krijgen. Wat zal Hij er dierbaar door worden als we Hem zien in Zijn Zichzelf opofferende zondaarsliefde. De Heilige Geest ontsteekt een liefdevuur in het hart als we de Borg horen klagen: Mijn God, hoe zwaar, hoe smartelijk valt dit lijden, voor Mijn gemoed, Psalm 22. En laten we nooit, nooit, maar dan ook nooit denken dat de weg die Hij wilde gaan om zo'n ellendig mens als ik ben te bevrijden, een voor Hem gemakkelijke weg is geweest. Dat Zijn goddelijke natuur Hem ondersteunde in Zijn lijden wil niet zeggen dat daardoor het lijden dragelijker werd en zelfs gemakkelijk, maar die ondersteuning was juist nodig omdat het lijden zo onnoemelijk zwaar was. O, hebben wij Hem als Borg al nodig gekregen? En lief gekregen? Ik hoop dat het antwoord duidelijk mag zijn! Een hartelijke groet en we hopen weer op een volgende keer!

K. Hoefnagel

Praten over preken. Een vervolg (4)

De vorige keer herinnerde ik aan een synode-uitspraak uit 1846. Een uitspraak van de afgescheiden kerken waarin met zoveel woorden wordt gezegd dat *“niemand zal tot de Heere Jezus Christus willen komen dan die tevoren bij zichzelf overtuigd is van zijn ellendige staat.”* Toegepast op de drie stukken ‘ellende – verlossing – dankbaarheid’ wijst deze uitspraak dus op een bepaalde orde – een chronologische orde – in de kennis van de ellende en van de verlossing. Nu is een leeruitspraak van een kerkelijke vergadering natuurlijk niet het eind van alle tegenspraak. Het is ook maar een bewering van mensen, zou je kunnen zeggen. De één zegt dit, en de ander zegt dat. De ene kerk beweert dit, en de andere kerk ziet het weer anders. Laat dat waar zijn, maar ondertussen is het toch maar een uitspraak die voor vast en bondig in onze kerken gehouden moet worden. De CGK van nu zijn de erfgenamen van de kerken van de Afscheiding. Deze uitspraak is sindsdien niet door een andere weersproken, dus ze geldt nog steeds voor de prediking en het verdere spreken van de CGK van 2016.

Maar, zal misschien nog iemand zeggen, ik vind deze uitspraak wel erg gedateerd. Typisch een product van de 19^e eeuw. Erg voorwaardelijk. Evangelie onder een stolp. Een staaltje gezelschapstheologie. In ieder geval niet in overeenstemming met het frisse spreken van bijvoorbeeld de Reformatie. Tegenover zo’n visie zou ik enkele gedachten van Calvijn onder de aandacht willen brengen. Bijvoorbeeld die ik lees in zijn *Institutie*, boek 3, hoofdstuk 12, paragraaf 8. Deze vormt het slot van het gedeelte waarin de reformator wijst op de noodzaak om ons hart tot Gods rechterstoel te verheffen om werkelijk overtuigd te raken van de rechtvaardiging uit genade. Calvijn schetst de verdrietige situatie van zondaren die zo verzonken liggen in de zoete roes van

de zonden dat ze niet denken aan het oordeel van God en die zich evenmin bekommeren om Gods ontferming die hun aangeboden wordt. Zo’n toestand vormt een ernstige blokkade om tot Christus te komen.

Nadat hij dit gezegd heeft, doet Calvijn een aantal exclusieve uitspraken. *“Nooit kunnen wij ons vertrouwen genoegzaam op Hem stellen, als wij niet alle vertrouwen in onszelf verloren hebben. Nooit verheffen wij ons hart genoegzaam tot Hem, als het niet eerst in ons terneergeslagen is. Nooit zullen wij genoegzaam troost in Hem vinden, als we niet van alle troost in onszelf verstoken zijn.”* Ja zelfs, zo vervolgt hij, *“zullen we pas geschikt zijn om Gods genade aan te grijpen en te verwerven, als we het vertrouwen in onszelf volkomen opgegeven hebben en ons daarentegen enkel en alleen verlaten op de zekerheid van Zijn goedheid.”* Ten slotte formuleert Calvijn als algemeen geldende en vaste regel, *“dat hij er klaar voor is om te delen in de vruchten van Gods barmhartigheid, die zichzelf geheel en al ontleidigd heeft van de ongegronde en opgeblazen inbeelding van gerechtigheid. Want in dezelfde mate waarin iemand nog rust vindt in zichzelf, werpt hij beletselen op voor Gods weldadigheid.”*

De vraag is: heeft deze weg die de Heere met zondaren gaat, ook gevolg voor de prediking? Moet daarin ook rekening gehouden worden met deze orde in de toe-eigening des heils? Voor een antwoord blijf ik nog maar even bij de reformator van Genève. Trouwens, uit die Zwitserse vrijstad is Calvijn in 1538 min of meer verbannen. Hij was daarna enkele jaren verbonden aan een Franse vluchtelingengemeente in Straatsburg. Het was in diezelfde tijd dat hij een uitvoerig weerwoord schreef op een brief van de Roomse kardinaal Sadoletus. Deze laatste had een schrijven gericht aan de raad en de burgers van Genève om hen te bewegen tot de moederkerk terug te keren. Zijn woorden maakten indruk op de Geneefse burgers in ver-

warring. In september 1539 schrijft Calvijn een indrukwekkend antwoord. Onder meer over de manier waarop in Genève door hem en de andere dienaars werd gepreekt. Enkele zinnen daaruit. *“In de eerste plaats: wij laten de mens beginnen (!) met de zelfkennis. Niet maar lichtvaardig of oppervlakkig. Integendeel, hij moet zijn geweten voor God brengen. En wanneer hij dan van zijn zondige toestand overtuigd is, dient hij ook de strengheid te overwegen van het vonnis dat over alle zondaren is geveld. Vernietigd en verslagen over zijn ellende valt hij zo neer voor God, vootmoedigd. Hij laat nu alle zelfvertrouwen varen en spreekt zijn algehele verlorenheid uit. Dan (!) wijzen wij hem op de enige grond van het behoud: de barmhartigheid van God, zoals deze in Christus is geopenbaard. Want alles wat wij voor ons heil nodig hebben, is in Hem vervuld. Omdat derhalve alle sterfelijke mensen voor God als zondaren veroordeeld liggen, noemen wij Christus onze enige gerechtigheid voor God. Met Zijn gehoorzaamheid heeft Hij onze overtredingen uitgedelgd. Door Zijn offerande heeft Hij Gods toorn verzoend. Met Zijn bloed heeft Hij onze smetten uitgewist en door Zijn kruis onze vloek opgeheven. Door Zijn dood heeft Hij voor ons genoeg gedaan. Zo voltrekt zich volgens onze leer de verzoening van de mens met God.”*

Het is niet zomaar een geschriftje van de reformator waaruit ik citeer. Calvijn toont zich hier een gepassioneerd apologet van de prediking naar de Schriften. Staande op het front van ware leer en valse leer, op een cruciaal moment in de eeuw van de Reformatie, zegt hij tegen kardinaal Sadoletus: *“Zo preken wij! Hier ligt het hart van de prediking van het evangelie!”* De vraag aan mezelf en aan alle andere predikers: doen wij het ook zo?

J.M.J. Kieviet

10 Demas, de man bij de zilvermijn - 3

De vorige keer zagen we dat Demas, de naaste medewerker van Paulus in Rome, hem verlaten heeft omdat hij het geloof vaarwel heeft gezegd. Wat was de aanleiding daartoe? Is Demas afgefallen omdat hij dingen als verdrukkingen, gevangenschap of vervolgingen die de prediking van het evangelie vergezellen niet langer kon verdragen? (vgl. Mark. 4 : 16 en 17). Gaf hij het onzekere bestaan van een zwervende evangelist op omdat hij zekerheid wilde en carrière wilde maken? Had hij een bepaalde boezemzonde en wilde hij die ongeremd kunnen uitleven? Het is allemaal mogelijk. Vaak zijn er verschillende aanleidingen en oorzaken die samenwerken om iemand tot afval te brengen. De Schrift noemt echter alleen kortweg als reden dat hij 'de tegenwoordige wereld heeft lief gekregen'. Maar wat betekent dat?

De tegenwoordige boze wereld

De uitdrukking 'deze tegenwoordige wereld' komt een aantal keren voor in het Nieuwe Testament (Gal. 1 : 4; 1 Tim. 6 : 17; 2 Tim. 4 : 10; Tit. 2 : 12). Zij vormt een tegenstelling met 'de toekomstige wereld'. Met dat laatste wordt het koninkrijk van God bedoeld, of het nieuwe leven dat onder beheersing staat van de Heere Jezus Christus en waaraan al Gods kinderen deel hebben. Dat is hier al in beginsel zo, maar straks zal het volmaakt zijn als de toekomstige wereld geen toekomst meer is, maar metterdaad in volheid gekomen is. Hiertegenover staat dus 'deze tegenwoordige wereld'. Dat is de wereld zonder Christus en buiten Christus. Bijzonder duidelijk komt dat uit in de uitdrukking 'deze tegenwoordige boze wereld' (Gal. 1 : 4). Het leven zonder God in deze wereld staat dus onder beheersing van de boze, de vorst der duisternis. Niet voor niets wordt hij immers 'de overste van deze wereld' (Joh. 12 : 31; 14 : 30; 1 Kor. 2 : 6vv.) of zelfs 'de god van deze eeuw' of deze wereld (2 Kor. 4 : 4) genoemd! Het gaat dus om het leven hier en nu

en om de geest van de tijd zoals die onontkoombaar onderworpen zijn aan de macht van de zonde. Die heeft Demas lief gekregen en daarin is hij teruggevallen. Betekent dit dat hij volstrekt is afgefallen van het geloof? Het hangt er maar vanaf wat we daaronder verstaan. Met de kerk van de reformatie belijden we op grond van de Bijbel dat er geen 'afval der heiligen' is. Het vijfde hoofdstuk van de Dordtse Leerregels legt in een uitvoerig pastoraal betoog uit dat de heiligen, d.w.z. de kinderen van God, door de Heere vastgehouden worden en daarom het geloof nooit zullen kwijtraken, maar er in zullen volharden. Maar dat betekent niet dat de gelovigen niet kunnen afdwalen, in zonde vallen, of zelfs een tijd lang in een ernstige zonde kunnen leven. De gevolgen daarvan zijn voor het geestelijke leven ernstig: 'Met zodanige grove zonden vertoornen zij God zeer, vervallen in schuld des doods, bedroeven de Heilige Geest, verbreken voor een tijd de oefening van het geloof, verwonden zwaar hun consciëntie en verliezen soms voor een tijd het gevoel van de genade' (DL V, 5). Het gezegde is dus wel waar: 'Wie eens bekeerd is, is altijd bekeerd', maar dat is absoluut geen automatisme! Wie rust op zijn bekering en denkt dat het 'dus' wel goed zal komen, maakt zijn bekering in feite tot een valse rustgrond en zal spoedig in een web van verzoeken en afdwalingen terecht komen, als hij er al niet in terecht gekomen is. Met mensen als Demas zijn er dus twee mogelijkheden: óf Demas was een oprechte gelovige en dienstknecht van God die een tijd lang van de rechte weg is afgeweken, of hij was een huichelaar, een schijn-gelovige en in zijn afval wordt zichtbaar dat zijn geloof nooit echt geweest is. Veel uitleggers – o.a. Luther, Calvijn, Kanttekeningen bij de Statenvertaling en Matthew Henry – volgen de eerste lijn: Demas was een trouweloze gelovige en evangelist die een tijd lang heel ver is weg gedwaald. Anderen vellen een scherper oordeel: De-

mas was een huichelaar die afvallig werd, volgens sommigen is hij zelfs hét voorbeeld van een afvallige bij uitstek. Het is volstrekt duidelijk dat Bunyan deze lijn vertegenwoordigt. Trouwens bij de meeste schrijvers uit de puriteinse traditie vinden we eenzelfde opvatting: o. a. Richard Sibbes, John Newton en Thomas Boston. Alleen formuleren zij wat voorzichtiger dan Bunyan. Ik vind het niet zo eenvoudig om een keuze te maken tussen beide visies. De Schriftgegevens zijn mijns inziens te beperkt om gefundeerd voor één van beide opvattingen te kiezen. In elk geval gaan we over de schreef als we denken dat Demas een huichelaar was die voorgoed is afgefallen van het geloof en aan de verharding is overgegeven. Paulus gebruikt immers met betrekking tot hem lang niet zulke ernstige woorden als bij Hymeneus en Alexander. Van hen schrijft hij namelijk dat hun geloof schipbreuk heeft geleden en dat hij hen overgegeven heeft aan satan 'opdat zij zouden leren niet meer te lasteren' (1 Tim. 1 : 20; vgl. ook 2 Tim. 2 : 17). Daarom gaat Bunyan mijns inziens echt te ver als hij Demas op één lijn plaatst met Judas en hem zijn vader noemt. Anderzijds moeten we ook niet al te snel en te gemakkelijk concluderen dat de dwaalweg van Demas 'maar voor een tijd' was. Ook dat valt namelijk niet te bewijzen. De woorden van Paulus zijn ernstig. Heel letterlijk vertaald staat er namelijk dat Demas 'begon de tegenwoordige wereld lief te krijgen en dat gaat nog steeds door...'. Bovendien zagen we dat de uitdrukking 'de tegenwoordige wereld' zwaar geladen is: het gaat om een leefklimaat buiten Christus waar satan het voor het zeggen heeft. Het liefst zou ik het daarom zo willen zeggen: hoewel we voorzichtig moeten zijn met oordelen, laten deze – en andere – passages in de brieven van Paulus op zijn minst de huiveringwekkende mogelijkheid zien dat mensen die een goede naam hebben in de gemeente huichelaars blijken te zijn. Het kan zelfs zo zijn dat mensen

die bezig zijn in de verkondiging van het evangelie of de pastorale zorg en daarin voor anderen tot zegen zijn als afvalligen 'verwerpelijk bevonden worden' (vgl. 1 Kor. 9 : 27). Dat alles is reden genoeg om in een volgend artikel aandacht te vragen voor het thema: afval van het geloof.

A. Baars

P E R S BERICHT

*"Let op den vrome en zie naar den oprechte, want
het einde van dien man zal vrede zijn"*
(Psalm 37: 37)

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Ameide heeft met droefheid kennis genomen van het overlijden van broeder

A. Versluis

Hij heeft de gemeente 49 jaar als ouderling, in alle getrouwheid en met de liefde van zijn hart, mogen dienen. Hij mag nu de Koning van de Kerk in volmaaktheid dienen. Wij wensen de familie Gods nabijheid toe en de Heere heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad,
J.F. Benschop, preses
J.P. den Hartog, scriba

Lexmond, 14 oktober 2016

KERST MET DE PSALMZANGDAG IN GROTE KERK HASSELT

Op D.V. zaterdag 3 december 2016 zal er een extra Psalmzangdag worden gehouden met psalmen rondom advent en kerst. Ook de lofzangen achter de psalmen zullen zeker niet ontbreken. Ds. A.C. Uitslag, predikant van de Christelijk Gereformeerde Kerk op Urk, zal de psalmen van toelichting voorzien. De samenzang wordt op het orgel wordt begeleid door Minne Veldman, organist op Urk. De psalmen worden niet-ritmisch gezongen, uit de berijming van 1773. Van deze dag wordt weer een live-opname gemaakt. Wie de cd in de kerk bestelt, ontvangt deze nog vóór de kerstdagen van 2016 thuis!

De Psalmzangdag is voor iedereen gratis toegankelijk. Wel wordt er twee keer gecollecteerd om de kosten te dekken. In de pauze zijn consumpties tegen betaling verkrijgbaar. De middag begint om 13.30 uur en is rond 16.30 uur afgelopen. Zie voor meer info de vernieuwde website: www.psalmezangdag.nl.

ABORTUS, DE GEWOONSTE ZAAK VAN DE WERELD?

Eén op de zeven. Dat is het aantal zwangerschappen dat op dit moment wordt beëindigd door abortus. Dertigduizend kinderen per jaar krijgen niet de mogelijkheid om het levenslicht te zien. Een afschuwelijke praktijk die indruist tegen wat Gods Woord ons leert.

Wilt u meer weten over de Week van het leven of de campagne steunen? Dat kan via onze website: www.weekvanhetleven.nl.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 15 november 2016. Kopij graag binnen donderdag 3 november.

Synode

Een kort verslag van de eerste vergaderweek van de generale synode, geschreven door ouderling P. Nobel van de gemeente van Alphen aan den Rijn, is opgenomen in deze aflevering van ons blad. We zeggen de schrijver hartelijk dank voor de korte samenvatting van datgene wat besproken is.

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting
Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

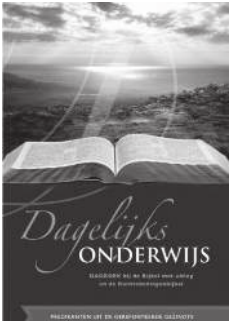
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 22,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 23,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

BOEKBESPREKINGEN

Dagelijks onderwijs, dagboek bij de Bijbel met uitleg en de Kanttekeningenbijbel geschreven door predikanten uit de Gereformeerde Gezindte. Gebonden, 19,95 euro, Uitgeverij 'De Ramshoorn' Goes, ISBN 9789461150912.

Dit keurig verzorgde dagboek geeft veel onderwijs aan jong en oud. De auteurs zijn afkomstig uit de Gereformeerde Gemeenten, de Gereformeerde Gemeenten

in Nederland, de Hersteld Hervormde Kerk, de Protestantse Kerk Nederland en de Christelijke Gereformeerde Kerk. De meditatie's gaan over bekende personen of thema's en volgen het kerkelijk jaar. Achterin staan meditatie's voor de feestdagen, zodat dit dagboek niet aan één jaar gebonden is.

'Hoort in elke boekenkast! Geef Calvijn een plaats op Cuba'

Najaarsactie

Bestuurslid ds. A.C. Uitslag over Institutie Calvijn

Boeken: € 36,50
Porto: € 34,50

Betaalt u mee?
NL65 RABO 0301 9573 63
t.n.v. SEZ - o.v.v.
Najaarsactie

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 06 - 48 77 63 96
e-mail: sez@kliksafe.nl
www.sez.st shop.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),
Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,
Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

**Steun
Holocaust
overlevenden**

Help deze kwetsbare ouderen

45.000 Holocaust overlevenden
leven in Israël onder de armoedegrens.
De christelijke Grace & Truth gemeente biedt hulp en
ondersteuning vanuit de liefde van Christus. Helpt u
mee deze ouderen te bereiken met het Evangelie?

NL91 RABO 0395 219 582 | www.dacostafonds.nl

*Begravenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen*

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
--	--	---------------------------------------

H. de Jongh

D.D.E. Meliëste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR, Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl